

770
— let —
Havlíčkův Brod
Tady žije příběh.

Světlo proti tmě

Petr Bobek

hororová adaptace pověsti
O původu založení postního požehnání
„Miserere“ v Německém Brodě

Světlo proti tmě

Městem chodila nestvůra. Nebyla vidět, ale ničila všechny, kdo jí zkřížili cestu. Svírala je v pařátech. Nejdřív horečkou — tak silnou, že člověk chtěl radši umřít. A potom černými skvrnami a dýmějemi. Boulemi velkými jako jablko, které nesnesitelně bolely. Mor.

Nestvůra se jmenovala mor.

Kdo se jí vyhnul, mohl mluvit o štěstí. Ale na koho ukázala... Anna Rejnovská i její služebná Lenorka slyšely příšerné příběhy o tom, kolik utrpení nemoc přináší. Lidé se tak radši vyhýbali jeden druhému a schovávali se před světem.

I tu noc bylo město prázdné. Téměř prázdné... Kromě duchů mrtvých jím procházel jeden muž. Byl oblečený do černého kabátu a na hlavě měl černý klobouk. Připomínal samotnou Smrt, která tam někde bloudila také.

V náruči držel dítě.

Zastavil se před domem se zdobeným štítem, kde bydlely Anna s Lenorkou. Zabušil na dveře.

Obě ženy se vylekaly. Na rukou a na zádech jim vyskočila husí kůže. Bušení se opakovalo. V uších jim znělo ještě dlouho potom, co doznělo.

Rozléhalo se i tichým městem, dokud ho nevystřídal dětský pláč. Dítě se vzbudilo a muž se ho snažil utěšit.

Z domu vyšla stařena s vlasy bílými jak sníh. Lenorka. Nechápatě se dívala na cizince.

On na ni upřel pohled také — přes světlo, které držela.

„Bydlí tady Anna Rejnovská?“ zeptal se.

„Co od ní potřebujete?“ odpověděla žena.

Cizinec se nervózně nadechl.

„Nesu jí dítě. Je přítele, kterého kdysi znala. Maminka toho chlapce umřela. Zabil ji mor.

A jestli zemře i otec... Prosí ji, aby si dítě vzala. Nesmí zůstat u cizích.“

A potom ještě dodal:

„Jiří. Jmenuje se Jiří.“

Stařenka sotva dvoutetého chlapce vzala do náruče a pohládila ho po hlavě. Nemohla z něj spustit oči. Byla jím tak zaujatá, že si nevšimla, když muž zmizel. Jako by se vypařil do tmy.

Nikde ho neviděla, nezbývalo jí tak nic jiného než odnést dítě domů. A tam ho předat Anně Rejnovské.

Tu vyděsilo, s kým se Lenorka vrátila. Chlapečka si ale vzala a sedla si s ním na pohovku. Zahleděla se na jeho drobnou tvář. Jako všem děťátkům, která jako porodní bába pomáhala přivádět na svět.

A najednou... Najednou věděla přesně, čím dítě chová. Poznala to v očích. Pamatovala si je.

„Bernard Kuchovský,“ řekla Lenorce. „Jeho otec je určitě on. Moji rodiče mu byli za kmotry. Oči i tvář toho dítěte jsou jeho. Lenorko, pamatuješ si na něj?“

„Pamatuju,“ řekla žena a podívala se na kříž pověšený na zdi. „Prokletý člověk.“

„Ano,“ povzdechla si Anna. „Prokleli ho vlastní rodiče. Ale protože kletba padá i na toho, kdo ji vyslovil, jeho matka zemřela, když hořelo naše město.“

„Prokleli ho za to, že zradil Boha,“ připomněla služebná.

„Toužili, aby se stal knězem,“ doplnila Anna. „Ale to on nechtěl. Za to doma zažil peklo.

Zavrhli ho a řekli, že ho proklínají. Až se nakonec sebral a odešel. Snažila jsem se ho najít. Ale teprve teď mám stopu. A šanci, že se uvidíme... Svěřil mi dítě. A určitě si pro něj přijde.“ Anna se na chlapečka usmála. Jako by se dívala na muže, kterého znala a se kterým se před lety rozloučila. Ne zrovna v dobrém. Ale věřila, že se brzy potkají.

Jenže dny, týdny a nakonec i roky ubíhaly.

Chlapec rostl. Bylo mu třináct. I on čekal, že za ním otec přijde. Vyhlížel ho. Často kvůli tomu došel za horní bránu, na cestu vedoucí směrem k Praze.

Byl tam i tehdy, když městem procházela jiná nestvůra. Oheň.

Vypadalo to, jako když se rozbouří klidné moře. Lidé najednou začali zběsile utíkat.

Také se rozezněl zvon.

Jiří se podíval směrem k náměstí. Sevřel ho děs. Hořelo blízko jejich domu. A Lenorka...

„Panebože,“ řekl si, „Lenorka určitě zůstala uvnitř.“

Rychle se rozběhl. Odstrkoval lidi, prodíral se davem.

Oheň přeskočil na jejich střeche. V letním suchu a při nedostatku vody se šířil rychle.

Jiří to všechno viděl. A pak spatřil i ji. V okně. Kašlala. Dusila se dýmem, který svou oběť začal požírat. Začala zoufale křičet o pomoc.

Chlapec vpadl do domu.

Chvilí po něm doběhla i Anna Rejnovská. Chvěla se po celém těle. Jiří a Lenorka jsou v domě. Rozběhla se za nimi. Lidé ji ale zarazili.

Tehdy se k ní přiblížil ten muž. Zadíval se jí do očí. Bezpečně ho poznala.

„Bernarde,“ řekla překvapeně. „Ale...“ On ji přerušil.

„Můj syn! Kde je můj syn?“

Annu přemohla úzkost. Chvilí nedokázala nic říct. Ale musela.

„Jiří je uvnitř.“

Bernard se otočil k domu, který polykaly plameny. Kousek po kousku ho ničily a měnily na popel.

Ještě jednou se podíval na Annu. V pohledu měl strach. Žena tam ale viděla ještě něco. Odhodlání. Vůli k velké oběti.

Anna Rejnovská na ten výraz nikdy nezapomněla. A nezapomněla ani na to, co Bernard udělal. Vykročil k hořícímu domu. Aby zachránil svého syna...

Bylo to naposled, co se spolu viděli. Bernard v domě uhořel. A přitom... Kdyby jen chvíli počkal, viděl by, jak Jiří s Lenorkou vycházejí ven.

Anna Rejnovská ten den přišla o majetek i o člověka, kterého měla ráda. Jiřímu to nikdy neřekla. Jenom Lenorce.

Přitom pořád přemýšlela o tom, jestli za Bernardovu smrt nemohlo prokletí jeho rodičů. Každou kletbou se totiž ničí duše. Je dána nejtemnějším silám. Ony pak vyšlou nestvůru — třeba v podobě ohně —, aby si pro zavrženou duši přišla.

A nejen pro ni, ale i pro duši člověka, který kletbu vyslovil.

Nemohla to být náhoda. V ohni zahynul Bernard, předtím kvůli jinému požáru zemřela jeho matka. Kletba padá na toho, koho proklínáme. I na toho, kdo ji pronese. Nestvůry z pekla si rády pochutnají na všech, které se jim naservírují.

Anna se s těmi úvahami svěřila Lenorce. Jakkoliv to všechno ale bylo smutné, najednou se usmála. Obličej se celý rozzářil — po dlouhé době. Lenorku to překvapilo. Vlastně si nepamatovala, kdy od toho neštěstí na své paní takový výraz viděla.

„Pomůžu jim,“ řekla Anna. „Pomůžu Bernardovi i jeho matce, aby se z nich smyla kletba. I když jsou oba po smrti...“

Protože přišla o majetek, nemohla to udělat hned. Ale když měla alespoň trochu peněz, donesla je děkanovi v Německém Brodě.

Zaplatila, aby za ně každý rok byla sloužena mše a aby se za ně u oltáře zapalovaly svíčky. Za dvě duše obtěžkané prokletím. Jenom tak totiž můžou najít klid.

Jestli se o Anně Rejnovské dalo něco bezpečně říct, tak že zblízka poznala život i smrt.

Jako porodní bába přiváděla na svět malé děti. A kdykoliv nějaké držela v náruči, věděla, že i když se na světě přihodí sebehorší věci jako mor nebo požáry, i když městem prochází sebeděsivější nestvůry, v narozených dětech bude velké světlo a naděje. Snad i proto si pokaždé, když dítě poprvé umyli, vzala na památku zbytek mýdla. Když zemřela, našli jich celý soudek. Každý kousíček mýdla představoval jeden narozený život. Snad díky všem v sobě měla to světlo. Světlo, které předávala dál.